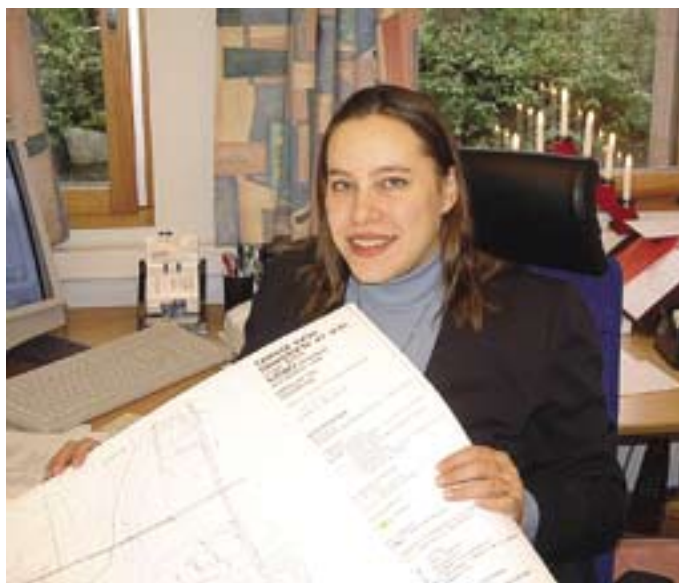

Varför digital planhantering?

Övergång till digital karthantering har påbörjats i Sjöbo Kommun berättar Marianna Edenheim, GIS-ingenjör i kommunen och samordnare för detta projekt.

Marianna är anställd på förvaltningen Miljö- och Bygg, men har ansvar för GIS-verksamheten inom hela kommunen. Inscanning och vektorisering av detaljplaner var hennes första "GIS-projekt" när hon började i Sjöbo kommun för två år sedan. Marianna insåg vilken vinst och effektivitetsökning i arbetet som en övergång till digitala kartor skulle innebära. Som tur var fick hon stöd och förståelse både från byggnadsinspektören, Ingrid Wilhelmsson och politikerna på Byggnadsnämnden. Digitaliseringsarbetet är avslutat och nästa fas i projektet är att med hjälp av IT-funktionen göra planerna tillgängliga för samtliga tjänstemän på kommunen. Detta är en intressant men komplicerad uppgift. Olika IT-lösningar kommer att diskuteras och prövas.

Utveckling inom dokumenthantering

Informationssamhället som vi befinner oss i idag öppnar å ena sidan fantastiska möjligheter för sina medborgare men samtidigt ställs allt högre krav på samhällsförvaltningsinstitutioner. För att kunna hantera alla dessa mängder av informationsflöden krävs ett helt annat sätt i informationshantering, nämligen att man arbetar digitalt i stället för analogt.

Detaljplanerna är en väsentlig del av våra informationstillgångar. För att kunna utnyttja denna tillgång maximalt måste de hanteras och administreras på ett effektivt och rationellt sätt. I dagsläget hanterar vi i Sjöbo Kommun detaljplaner enbart i analog form (som papperskartor) och vi hoppas på att digitala detaljplaner kommer att ge oss sådana huvudsakliga vinster som precision, tidsbesparing och möjlighet till distribution via nätet.

Digitalhantering av detaljplaner

Sjöbo kommun har låtit Astacus, ett svenskt-indiskt företag, utföra digitalisering av sina kartor för planhantering. Kartorna har scannats i Sverige och sedan har de digitala bilderna skickats vidare till Indien för vektorisering. Vektoriseringen innebär att varje detalj i planen lyfts upp (ritas om) och börjar fungera som självständigt objekt. Till alla objekt kopplas så kallade attributdata det vill säga information som gäller hela kartan såväl som de unika uppgifter som gäller enbart själva objektet. Ett sådant sätt att lagra data öpp-

nar helt nya möjligheter för karthantering. Vektoriseringen är ett väldigt mödosamt handarbete. Att utföra vektoriseringen i Indien är enda chansen för en mindre kommun att klara av projektet kostnads-mässigt, menar Marianna Edenheim.

När man diskuterar fördelar med den digitala karthanteringen kan man dela upp dessa i två kategorier:

Den ena är en allmän vinst av att jobba med digital information.

Oavsett om man hanterar text eller kartor ger den digitala tekniken helt nya möjligheter, tidsvinster och besparingar för sina användare.

Här är några exempel:

- ✓ Minskning av arkivlokaler; digital information tar ingen fysisk plats.
- ✓ Kostnaden för dyra maskiner, som används för att mångfaldiga informationen, kan minskas.
- ✓ Pappershantering minskar, det betyder en miljövinst.
- ✓ Lättare uppdatering av kartmaterial; kartor behöver inte ritas om från scratch utan kan kompletteras vid behov.
- ✓ Inget underhåll av slitna papperskartor.
- ✓ Man kan publicera kartor och andra digitala dokument på nätet och på det sättet göra dem tillgängliga för allmänheten, man stödjer demokratiseringsprocessen och ökar yttrandefriheten.

Den andra fördelen är rent specifik för kartbranschen: vinsten med en digital karthantering är att handläggaren får en smartare karta.

Handläggaren kan numera på ett ögonblick förflytta sig mellan olika detaljplaner utan att behöva gå till arkivet för att hämta nya kartor.

Utöver detta kan man ställa frågor till sin karta, till exempel; vad det är för area på ett speciellt område eller vilka bestämmelser som gäller där, och få snabba och korrekta svar.

Ett digitalt system möjliggör en överlappning av olika databaser. Detta innebär att äldre planer alltid täcks över av senaste och att handläggaren bara ser den information som är aktuell. På samma sätt kan man alltid kombinera detaljplaner med andra digitala databaser.

Informationsutbyte är inte den minsta biten i vårt arbete. Ständig kartväxling mellan Sjöbo och andra kommuner samt Länsstyrelsen och Lantmäteriet kommer att underlättas betydligt med digital karthantering då våra partners oftast arbetar digitalt.

Det är möjligt att program lägga scannad vektoriserad detaljplan digital primärkart

Indiska operatörer hjälper svenska kommuner digitalisera

I Indien, 600 mil bort, skapas dagligen digitalt data för den Skandinaviska marknaden. 100-tals kunder använder denna möjlighet genom Astacus, och många har härigenom hittat en trygg och säker leverantör av en tjänst som annars skulle varit både kostsam och resurskrävande.

Trots det stora avståndet, annat språk, kulturella skillnader etc. skapas svenska ritningar, kartor och texter precis så som vi svenskar vill ha det. Å, ä och ö står där de ska, lagerindelning sker enligt Svensk standard, eller efter kundens specifika önskemål, och givetvis används svenska symboler och tecken. Astacus genomför regelbundet

utbildning av indiska operatörer för att de skall ha nödvändiga kunskaper som svarar mot svenska behov.

Det finns många spännande möjligheter med kontakter i andra länder. Som litet eller medelstort företag eller kommun kan avståndet till Indien kännas överstigit. Tack vare Astacus presenteras nu denna kontakt utan att man behöver investera i alla initiala kostnader som det innebär att bygga en relation med ett fjärran företag, menar Göran Hall på Astacus som arbetat med detta i många år. Med fasta priser och Astacus' "nöjd-kund-garanti" har dessutom riskerna för våra kunder, att lägga ut digitaliseringsuppdrag på tredje part, praktiskt taget eliminerats.

För mer info se www.astacus.nu

En scannad plan. Den grafiska skillnaden d v s färgåtergivningen mellan den analoga planen och dess digitala kopia är marginell, men den digitala planen kan göras åtkomlig på ett helt annat sätt, dessutom finns det inte någon risk för slitage.

Ingrid Jönsson, kartassistent, när hon hanterar papperskartor inne i arkivet. Det är snålt med utrymme, många kartor (detaljplaner) är så stora att de blir svårhanterliga, dessutom blir de rätt så slitna efter ett tag. Alla, även allmänheten, som vill ha tillgång till en detaljplan måste komma hit till arkivet; det kan bli både trångt och obekvämt, bl a med tanke på att kommunförvaltningarna sitter i olika hus. Ingrids insats i projektet är ovärderlig då hon förbereder kartorna innan de skickas i väg (till Astacus) och jämför de digitaliserade planerna mot de analoga, när de kommer tillbaka.

En av möjligheterna med att arbeta med digitala planer. En analog detaljplan innehåller som regel väldigt mycket information och kan därför ibland bli svårsläst. Hos den digitala planen kan handläggaren själv bestämma vilken information som ska visas för tillfälle. Som i detta exempel visas bara "mark som inte får bebyggas".